

Poznańska Akademia Medyczna Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I
Wydział Nauk Medycznych –
Kierunek ratownictwo medyczne studia I stopnia
Szczegółowy program studiów – edycja 2024

Informacje ogólne					
Nazwa przedmiotu: Medycyna sądowa					
1. Kod przedmiotu: RM I / 41		2. Liczba punktów ECTS: 1			
3. Kierunek:	RATOWNICTWO MEDYCZNE	7. Liczba godzin:	ogółem	wyklady	ćwiczenia /inne akt.
4. Specjalność:		8. Studia stacjonarne:	20	20	-
5. Rok studiów	II	9. Studia niestacjonarne:	20	20	-
6. Semestr:	III	10. Poziom studiów:	studia I stopnia		
Koordynator przedmiotu i osoby prowadzące (imię nazwisko, tytuł/stopień naukowy; mail kontaktowy):					
11. Forma zaliczenia:	Zaliczenie	12. Język wykładowy:	Polski		
Informacje szczegółowe					
1. Cele przedmiotu/ cele uczenia się:					
C1.	Zrozumienie roli i zadań medycyny sądowej jako dyscypliny pomostowej.				
C2.	Poznanie podstawowych zasad opiniowania sądowo-lekarskiego.				
C3.	Znajomość zasad dotyczących postępowania na miejscu zdarzenia.				
C4.	Zapoznanie z zasadami zabezpieczania materiału biologicznego do badań dodatkowych.				
C5.	Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do wykorzystania zdobytej wiedzy w ratownictwie medycznym.				

2. Wymagania wstępne: Znajomość podstaw anatomii, fizjologii oraz patomorfologii, a także posiadanie podstawowej wiedzy w zakresie patomechanizmu chorób i skutków urazów ciała	
2.Efekty ogólne zajęć:	
1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:	
Symbol efektu	Efekt ogólny
EO_W01	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego;
EO_W02	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;
EO_W03	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
EO_W04	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego;
EO_W05	potrzeby pacjentów niepełnosprawnych.
2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi	
Symbol efektu	Efekt ogólny
EO_U01	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;
EO_U02	przeprowadzać medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego;
EO_U03	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
EO_U04	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;
EO_U05	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;
EO_U06	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych;
EO_U07	planować własną aktywność edukacyjną i stale podnosić swoje kwalifikacje w celu aktualizacji wiedzy;
EO_U08	przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;
EO_U09	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w zakresie wykonywanych zadań zawodowych oraz prowadzonych działań edukacyjnych;

EO_U010	komunikować się z pacjentem oraz z jego rodziną lub opiekunem, z uwzględnieniem przypadku zgonu pacjenta, a także z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;
EO_U011	podawać pacjentowi produkty lecznicze różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi ratownika medycznego lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
EO_U012	dokonywać analizy jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach wykonywania zawodu ratownika medycznego i podejmować działania na rzecz jej poprawy; organizować pracę własną oraz współpracować w zespole.

3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

Symbol efektu	Efekt ogólny
EO_KS01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;
EO_KS02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
EO_KS03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;
EO_KS04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
EO_KS05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
EO_KS06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;
EO_KS07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.

3. Efekty uczenia się szczegółowe:

W zakresie wiedzy(absolwent zna i rozumie)				
Symbol ogólnego efektu uczenia się	Symbol szczegółowego efektu uczenia się	Opis szczegółowego efektu uczenia się dla przedmiotu	Sposób weryfikacji efektu	Symbol celu przedmiotu / celu uczenia się
EO_W01 EO_W02 EO_W03 EO_W04	C.W54.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo	weryfikacja osiągniętych efektów	C1, C2, C3 C4, C5

EO_W05 EO_KS01 EO_KS02 EO_KS03 EO_KS04 EO_KS05 EO_KS06 EO_KS07		odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci;	uczenia się odbywa się w	
	C.W55.	przyczyny i objawy śmierci oraz zasady jej rozpoznawania oraz zasady stwierdzania zgonu;	formie odpowiedzi ustnej lub	C1, C2, C3 C4, C5
	C.W113	zasady wysuwania podejrzenia śmierci mózgu i jej rozpoznawania;	przygotowania i wygłoszenia	C1, C2, C3 C4, C5
	C.W119	podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej;	prezentacji lub zaliczenia	C1, C2, C3 C4, C5
	C.W125	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w praktyce ratownika medycznego.	pisemnego	C1, C2, C3 C4, C5

W zakresie umiejętności (absolwent potrafi)

Symbol ogólnego efektu uczenia się	Symbol szczegółowego efektu uczenia się	Opis szczegółowego efektu uczenia się dla przedmiotu	Sposób weryfikacji efektu	Symbol celu przedmiotu / celu uczenia się

4. Treści programowe:

Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe	Liczba godzin	Symbol szczegółowego efektu uczenia się
Wykłady			
T_1	Podstawowe zmiany metaboliczne, fizyczne, mikro- i makroskopowe zachodzące w ludzkim ciele po śmierci. Elementy genetyki sądowej, w tym ustalanie macierzyństwa i ojcostwa.	2	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119 C.W125 EO_KS05
T_2	Tanatologia ogólna (pojęcie śmierci, ogólny podział rodzajów śmierci).	3	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119 C.W125 EO_KS05
T_3	Podstawowe przepisy i pojęcia prawa karnego oraz dokumentacji medycznej i urzędowej.	3	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119 C.W125 EO_KS05
T_4	Śmierć z przyczyn naturalnych i nienaturalnych, obrażenia ciała i śmierć	3	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119

	wskutek urazu mechanicznego, postrzałowe uszkodzenia ciała.		C.W125 EO_KS05
T_5	Zasady opracowywania opinii sądowo-lekarskich dotyczących oceny skutków i mechanizmu powstania obrażeń ciała.	3	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119 C.W125 EO_KS05
T_6	Traumatologia sądowo lekarska- rodzaje ran i innych obrażeń ciała. Pojęcie narzędzia, urazu, obrażenia.	3	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119 C.W125 EO_KS05
T_7	Różne rodzaje śmierci gwałtownej. Uduszenia gwałtowne. Wypadki komunikacyjne. Broń palna i obrażenia postrzałowe. Zgon w pożarze. Porażenie prądem elektrycznym. Oględziny zwłok i miejsca znalezienia zwłok.	3	C.W54,C.W55 C.W113 C.W119 C.W125 EO_KS05
Ćwiczenia			
Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe	Liczba godzin	Symbol szczegółowego efektu uczenia się
* treści zajęć do zrealizowania z uwzględnieniem nauczania i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			
5.Warunki zaliczenia:			
Ocena niedostateczna (2) Student: <ol style="list-style-type: none"> nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu treści objętych przedmiotem, nie potrafi ocenić przydatności podstawowych metod, narzędzi lub procedur omawianych w ramach zajęć, nie potrafi przedstawić podstawowych umiejętności ani sposobu rozwiązania omawianych zagadnień, nie wykazuje umiejętności krytycznej oceny swojej wiedzy i podejmowanych decyzji, odpowiedź ustna jest niepoprawna, niespójna lub uniemożliwia ocenę osiągnięcia efektów kształcenia. Ocena dostateczna (3) Student: <ol style="list-style-type: none"> posiada podstawową, choć nieprecyzyjną wiedzę z zakresu treści objętych przedmiotem, potrafi w ograniczonym stopniu i z błędami ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur, 			

3. potrafi zaprezentować podstawowe umiejętności i sposób rozwiązania zagadnień, choć z widocznymi brakami,
4. wykazuje minimalną umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i działań,
5. odpowiedź ustna jest poprawna w zakresie minimum programowego, lecz niepełna lub fragmentaryczna.

Ocena ponad dostateczna (3+)

Student:

1. posiada wiedzę na poziomie dostatecznym, ale prezentuje ją w sposób bardziej uporządkowany i pewny,
2. potrafi ocenić przydatność omawianych metod i procedur z mniejszą liczbą błędów niż na poziomie dostatecznym,
3. potrafi zaprezentować podstawowe umiejętności i sposób rozwiązania zagadnień w sposób bardziej kompletny,
4. wykazuje rosnącą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i działań,
5. odpowiedź ustna jest w większości poprawna, choć nadal nie w pełni rozwinięta.

Ocena dobra (4)

Student:

1. posiada dobrą, choć nie w pełni precyzyjną wiedzę dotyczącą treści objętych przedmiotem,
2. potrafi dobrze, choć nie bezbłędnie ocenić przydatność omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi poprawnie zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień,
4. wykazuje dobrą, choć nie w pełni rozwiniętą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i podejmowanych decyzji,
5. odpowiedź ustna jest logiczna, spójna i w większości poprawna.

Ocena ponad dobra (4+)

Student:

1. posiada wiedzę wyraźnie powyżej poziomu dobrego, prezentując ją w sposób uporządkowany i pewny,
2. potrafi trafnie ocenić przydatność omawianych metod i procedur, popełniając jedynie nieliczne drobne błędy,
3. potrafi zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień w sposób niemal pełny,
4. wykazuje dobrze rozwiniętą umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy i decyzji,
5. odpowiedź ustna jest merytoryczna, spójna i w dużej mierze wyczerpująca.

Ocena bardzo dobra (5)

Student:

1. posiada bardzo dobrą i precyzyjną wiedzę dotyczącą treści objętych przedmiotem,
2. potrafi trafnie i w pełni uzasadnić ocenę przydatności omawianych metod, narzędzi lub procedur,
3. potrafi bardzo dobrze zaprezentować wymagane umiejętności oraz sposób rozwiązania zagadnień,
4. wykazuje wysoką umiejętność krytycznej oceny swojej wiedzy, decyzji i działań,

<p>5. odpowiedź ustna jest pełna, uporządkowana, merytoryczna i zgodna z aktualnymi standardami.</p> <p>Ocena bardzo dobra - 91%-100% znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne</p> <p>Ocena ponad dobra - 84%-90% ponad dobra wiedza , umiejętności i kompetencje społeczne</p> <p>Ocena dobra – 75%-83% dobra wiedza , umiejętności i kompetencje społeczne</p> <p>Ocena dostateczna plus (dość dobry) – 69%-74%– dostateczna wiedza umiejętności i kompetencje społeczne</p> <p>Ocena dostateczna - 60%-68% dostateczna wiedza umiejętności i kompetencje społeczne</p> <p>Ocena niedostateczna - poniżej 60 % niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne</p>		
6. Metody prowadzenia zajęć:		
<p>Wykład: Wykłady multimedialne, techniki interaktywne, prelekcje, seminaria, fantomy.</p> <p>Ćwiczenia: Wykłady multimedialne, ćwiczenia praktyczne, techniki interaktywne, fantomy, diagnostyka obrazowa, analiza przypadków, praca w grupach.</p>		
7. Literatura (podajemy wyłącznie pozycje do przeczytania przez studentów a <u>nie</u> wykorzystywane przez wykładowcę)		
Literatura obowiązkowa:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Żaba C. Wybrane zagadnienia z medycyny sądowej. UM Poznań. Poznań, 2014. 2. Di Maio V, Di Maio D, red.wyd.pol. Świątek B, Przybylski Z. Medycyna sądowa. Elsevier Urban & Partner. Wrocław, 2003. 3. Kasprzak J, Młodziejowski B. Kryminalistyka. Zarys systemu. Difin. Warszaw, 2015. 4. Włodarczyk R. Działania kryminalistyczne, medyczne i organizacyjne w sytuacjach zdarzeń masowych ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji genetycznej zwłok i szczątków ludzkich z pogorzeliska. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji, Szczytno 2010. 		
Literatura zalecana:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Payne-James J., Jones R. Medycyna Sądowa Simpson. Wydawnictwo Edra Urban & Partner Wrocław 2021. red. wyd. pol. T. Jurek. 2. Weber JC. Sekcja zwłok. Podręcznik Shearera. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa, 2000. 3. Sapanet M. Kroniki lekarza sądowego. Bauer-Weltbild Media. Warszawa, 2010 		
8. Kalkulacja ECTS – proponowana: (na podstawie poniższego przykładu)		
Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Godziny zajęć (wg planu studiów) z wykładowcą	20	20
Praca własna studenta	5	5
Suma godzin	25	
Liczba punktów ECTS wykłady	0,8	

Liczba punktów ECTS ćwiczenia	-
Liczba punktów ECTS praca własna studenta	0,2
Suma punktów ECTS	1

Niniejszy dokument jest własnością Poznańskiej Akademii Medycznej Nauk Stosowanych im. Księcia Mieszka I i nie może być kopiowany, przetwarzany, publikowany, przegrywany, przesyłany pocztą, przekazywany, rozpowszechniany lub dystrybuowany w inny sposób. Dokument podlega ochronie wynikającej z ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.